

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

—●—
1'inci Toplantı

9 Ekim 2024 Çarşamba

—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programına ilişkin açıklaması

III.- KARARLAR

1.- Komisyonun çalışma esas ve usullerine ilişkin kararlar

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programıyla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

—●—

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

9 Ekim 2024 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 15.34'te açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş,

Yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalarla,

Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programına,

İlişkin açıklama yaptı.

İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulması, İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca Komisyonun Genel Kurul saatlerinde de çalışmalarına devam etmesi ve 3346 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi uyarınca alt komisyonların oluşturulması, çalışma esas ve usulleri ile denetim programlarının belirlenmesi hususlarında Komisyon Başkanlığına yetki verilmesi,

Kabul edildi.

Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz, Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programıyla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 15.53'te toplantıya son verildi.

9 Ekim 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.34

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, toplantı yeter sayısı vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Yasama Dönemi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun 2'nci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, yeni yasama yılının hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli üyelerimiz, öncelikle yeni yasama yılının hepimize hayırlı olmasını diliyorum, hem Komisyon hem de Genel Kurul çalışmalarının başarılı geçmesini temenni ediyorum.

Değerli üyelerimiz, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a göre 35 üyeden oluşan Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonumuzda 27'nci Yasama Döneminde alt komisyonlarla birlikte verimli bir çalışma yaptık.

27'nci Yasama Döneminde Komisyonumuz 2011-2016 yıllarına ait Sayıştay denetim raporlarına ilişkin komisyon raporlarını Resmî Gazete'de yayımlatarak onay ve kesinleşme sürecini tamamlamış, 2017-2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları üzerine kurulan 19 alt komisyon 34 toplantı yapmış, bu yıllara ilişkin olarak alt komisyonlar tarafından hazırlanan 126 adet raporu Komisyonumuz 32 birleşimde görüşerek sonuçlandırmıştır. 2019-2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları üzerine kurulan 19 alt komisyon 31 toplantı yapmış, bu yıllara ilişkin olarak alt komisyonlar tarafından hazırlanan 159 adet raporu Komisyonumuz 34 birleşimde görüşerek sonuçlandırmıştır. Böylece, 27'nci Yasama Döneminin sonunda KİT Komisyonu gündeminde görüşülmemiş Sayıştay denetim raporu kalmamıştır. Bu vesileyle, geçmiş dönemde Komisyonumuzda görev yapan tüm milletvekili arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

III.- KARARLAR

1.- Komisyonun çalışma esas ve usullerine ilişkin kararlar

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli üyelerimiz, bugünkü gündemimiz alt komisyonların kurulmasıyla ilgili bilgilendirme yapılmasından ibarettir. Bu çerçevede, önceki yıllarda olduğu gibi alınması gereken 3 adet karar vardır. Şimdi, almamız gereken bu kararları okuduktan sonra oylarınıza sunacağım.

1) İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar.

2) İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca Komisyonun Genel Kurul saatlerinde de çalışmalarına devam etmesine ilişkin karar.

3) 3346 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi uyarınca alt komisyonların oluşturulması, çalışma esas ve usulleri ile denetim programlarının belirlenmesi hususlarında Komisyon Başkanlığına yetki verilmesine ilişkin karar.

Okuduğum bu kararları oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, gündemimizde yer alan konuların görüşülmesi tamamlanmıştır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programına ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Komisyonumuzun çalışma esasları ile alt komisyonların oluşturulma süreciyle ilgili kısaca bilgi vermek istiyorum. Komisyonumuzun çalışma esasları hakkında ayrıntılı bilgiyi sizlere dağıtılan sunumda bulabilirsiniz, masanıza daha önce bırakıldı arkadaşlar tarafından.

Bildiğiniz üzere, Anayasa'nın 165'inci maddesi KİT'lerin denetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılmasını ve bu denetimin bir kanunla düzenleneceğini hükme bağlamıştır. Anayasa'nın amir hükmü gereği hazırlanan 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun 2 Nisan 1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiştir. Sizlere dağıtılan ve Komisyonla ilgili mevzuatı içeren kitapçıkta bulabileceğiniz 3346 sayılı Kanun'da Komisyonun denetim, çalışma esas ve usulleri ile bu çalışmalar sonucu hazırlanan raporların kesinleşme süreci düzenlenmiştir.

Komisyonumuzun denetim kapsamına, Anayasa'nın 165'inci maddesi ile 3346 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine göre, ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait kamu iktisadi teşebbüsleri girmektedir. Komisyonumuz denetim çalışmalarını Sayıştay Başkanlığınca hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı makamından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan denetim raporlarında yer alan bulgu ve öneriler üzerinden yürütmektedir.

Komisyonla ilgili mevzuatı içeren söz konusu kitapçıkta ayrıca, 3346 sayılı Kanun dışında, Komisyonumuzun temel mevzuatlarından oluşan 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de yer almaktadır.

Komisyonumuz, 3346 sayılı Kanun'da belirtildiği üzere, 35 milletvekilinden oluşmaktadır. Komisyonumuzun toplantı yeter sayısı üye tam sayısının en az üçte 1'idir, bu da 12 üyeye tekabül etmektedir. Karar yeter sayısı ise toplantıya katılanların salt çoğunluğudur ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte 1'inin 1 fazlasından az olamaz, bu üye sayısı ise 10'dur.

Şimdi, kısaca denetim çalışma süreci hakkında bilgi vermek istiyorum. Komisyonumuzun denetim çalışmaları ilk olarak 3346 sayılı Kanun'un 5'inci maddesine göre kurulan alt komisyonlarla başlamaktadır. Bu alt komisyonlar önceki yıllardaki uygulamalar çerçevesinde 8 üyeden oluşmaktadır arkadaşlar, 8 üyeden oluşuyor alt komisyonlarımız. Komisyonumuza sevk edilen Sayıştay denetim raporları önce alt komisyonlarda görüşülmektedir. Alt komisyon görüşmelerinde Sayıştay denetim raporlarında yer alan bulgu, öneriler değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmede önerilerin gündemde kalmasına, önerilerin izlemeye bırakılmasına veya önerilerin gündemden çıkarılmasına karar verilebilir.

Şimdi, kısaca bu değerlendirme yöntemlerini açıklamak istiyorum. Önerilerin gündemde kalması, öneri çözülmemiş ve mutlaka KİT Komisyonunun huzuruna gelmesi gerekiyorsa bir yıl sonraki denetimde yeniden görüşülmek üzere gündemde bırakılması anlamına gelmektedir. Önerilerin izlemeye

bırakılması, alt komisyonların Sayıştay raporunda yer alan önerilerinin çözümü hususunda denetlenen kurumun ciddi mesafe aldığı kanaatine varması ve bu nedenle KİT Komisyonunun gündemine gelmesini gerektirmeyecek öneri olduğunun düşünülmesi durumunda alt komisyonlar söz konusu önerinin Sayıştay tarafından izlenmesine karar verir, bu öneriler Sayıştay tarafından izlenir. Bu izleme neticesinde Sayıştay gerekli görürse söz konusu öneriye ertesi yılın Sayıştay denetim raporunda yer vererek Komisyon gündemine taşınabilmesi anlamına gelmektedir. Önerilerin gündemden çıkarılması, alt komisyonların Sayıştay raporunda yer alan öneriye ilişkin hususların Sayıştayın ve denetlenen kuruluşun açıklamaları çerçevesinde yerine getirildiği kanaatine varması hâlinde, bahse konu önerinin KİT Komisyonunun gündeminin meşgul edilmemesi amacıyla gündemden çıkarılmasına karar verilmesidir.

Şimdi alt komisyon çalışmaları sonrasındaki iş ve işlemler hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum: Alt komisyon çalışmalarının tamamlanmasından sonra Sayıştay Başkanlığınca denetim kapsamındaki her bir kuruluş için ayrı ayrı alt komisyon raporu hazırlanmaktadır. Komisyon raporlarının hazırlanmasından sonra alt komisyon süreci tamamlanmaktadır. Denetim kapsamındaki tüm kuruluşların alt komisyon raporlarının tamamlanmasından sonra Komisyon Başkanlığı tarafından hazırlanan bir program çerçevesinde üst komisyon toplantıları gerçekleştirilmektedir. Üst komisyon, söz konusu alt komisyon raporlarında üst komisyonun gündemine gelmesine karar verilen öneriler üzerinden kuruluşların denetimlerini gerçekleştirmektedir. Üst komisyonda bu öneriler alt komisyondaki çalışmalar sırasında açıkladığımız usuller çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Şimdi üst komisyondaki değerlendirme süreci hakkında da kısaca bilgi vermek istiyorum. Üst komisyonda önerilerin görüşülmesinden sonra kuruluşların bilanço ve netice hesapları hakkında karar verilir. Bu konudaki ayrıntılı açıklamalar sizlere dağıtılan bilgi notunda yer almaktadır. Değerli üyeler, üst komisyonumuzun çalışmalarının tamamlanmasından sonra, denetim kapsamındaki tüm kamu iktisadi teşebbüslerinin denetim sonuçlarını kapsayan rapor Komisyonumuzca hazırlanmaktadır. Komisyon tarafından hazırlanarak dağıtılan bu raporlara siyasi parti grupları, en az 20 milletvekili veya Cumhurbaşkanı tarafından dağıtım tarihinden itibaren on beş gün içinde itiraz edilmez ise Komisyon raporu Resmî Gazete’de yayımlanarak kesinleşir. Komisyon tarafından hazırlanarak dağıtılan söz konusu raporlara itiraz yapılır ise sadece itiraz olunan raporlar 3346 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinde öngörülen görüşme takvimine bağlı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşüldükten sonra Resmî Gazete’de yayımlanarak kesinleşir.

Değerli üyeler, kısaca Komisyonunun çalışma esas ve usulleri hakkında bilgi verdim. Daha ayrıntılı açıklamaları sizlere dağıtılan Komisyonla ilgili mevzuatı içeren kitapçıktaki bilgi notlarında bulabilirsiniz.

28’inci Yasama Döneminde Komisyon gündeminde önceki yasama döneminden kalan Sayıştay denetim raporları bulunmamaktadır. 27’nci Yasama Döneminin son yasama yılında yani Aralık 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 2021 yılına ait Sayıştay denetim raporları ise 2023 yılı Mayıs ayında yapılan seçimlerden sonra görüşülememiştir. Bu dönem Komisyon gündeminde 2021 yılına ait 43 ana kuruluş ile 65 bağlı ortaklık ve müessese olmak üzere 108 kuruluşun, 2022 yılına ait olmak üzere de 43 ana kuruluş ile 66 bağlı ortaklık ve müessese olmak üzere 109 kuruluşun Sayıştay denetim raporu bulunmaktadır. Bu raporlar, siz değerli Komisyon üyelerine hem dijital hem de basılı olarak dağıtılmıştır.

Değerli üyelerimiz, Komisyon Başkanlığı, alt komisyonların oluşturulması amacıyla, sizlere hangi komisyonlarda görev almak istediğinizin belirlenmesi amacıyla önümüzdeki günlerde bir tercih formu gönderecektir. Daha sonra sizlerin tercihlerine göre 8 üyeden oluşacak alt komisyonların üye dağılımı belirlenerek sizlere duyurulacaktır.

Son olarak, 2021 ve 2022 Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planladığımız taslak çalışma programı hakkında da bilgi vermek istiyorum. Bu taslak programa göre, 2021 ve 2022 Sayıştay denetim raporları üzerindeki alt komisyon çalışmalarına 5 Kasım 2024 tarihi itibarıyla başlanması ve 16 Ocak 2025 tarihine kadar tamamlanması planlanmaktadır. Komisyon Başkanlığınca belirlenecek bir program dâhilinde alt komisyonlar toplantılarını Komisyon Başkanlarının yetkisi çerçevesinde denetim kapsamındaki kuruluşların merkezlerinde veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçekleştirebilirler. KİT Komisyonunun 2021 ve 2022 Sayıştay denetim raporları üzerindeki çalışmalarını ise üst komisyon olarak 4 Şubat 2025-30 Nisan 2025 tarihleri arasında tamamlaması planlanmaktadır.

Değerli üyelerimiz, böylece Komisyonun çalışma esas ve usulleri hakkındaki açıklamaları tamamladık.

Şimdi toplantımızla ilgili görüşü, değerlendirmesi ve katkısı olacak üyelerimiz varsa söz verebilirim.

Buyurun Deniz Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz 'ın, Komisyon Başkanı Mustafa Savaş 'ın Komisyonun çalışma esas ve usulleri ile 2021 ve 2022 yılları Sayıştay denetim raporlarını görüşmek üzere planlanan taslak çalışma programıyla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28'inci Dönem milletvekillerinden oluşan KİT Komisyonunun yeni dönemi hayırlı olsun.

Biz Cumhuriyet Halk Partisinin Komisyon üyesi milletvekilleri olarak kamu kaynağının doğru harcanıp harcanmadığına yönelik denetim alanımıza giren, bu dönem programı yapılan 217 adet Sayıştay raporunun ve ilgili kurum, kuruluş ve şirketlerin denetimini ve bu kurumların işleyiş mekanizmasını bozan tüm yönlerinin ortaya çıkması için gerekli çalışmayı elimizden gelen tüm titizlikle, dikkatle yapma arzusunda'yız.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki süreçte alt komisyonların divanı oluşacak yani başkanları belirlenecek. Özellikle bu alt komisyonlarda, daha önce bu kurumlarda görev almış olan, çalışmış olan veya burada benim tanımlamamdan daha öte bağlantıları olan milletvekillerinin görev almaması veya başkanlık görevinin kendilerine verilmemesi gerektiğini ben Komisyon Başkanlığına hatırlatmak istiyorum. Yani daha önce devlet memuriyetinde görev aldığı bir kurum var ise, üst düzey görev aldığı kurumun aynı zamanda denetimine ilişkin olarak alt komisyonunda yer alırsa veya orada başkanlık görevinde bulunursa kendisini de doğrudan ilgilendirilebilecek olan çeşitli bulguların rapordan çıkarılması yönünde irade beyan ederek dolayısıyla KİT Komisyonunun çalışmasını sakatlayacaktır, gölgeleyecektir. Bu doğrultuda bir adım atılması durumunda Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak gerekli tepkiyi göstereceğimizi ben burada ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, özellikle Komisyon toplantılarına ilgili Bakanlık veya yine çeşitli devlet kurumlarından yetkililerin katılım konusunda gerekli özeni göstermesini bekliyoruz çünkü toplantı esnasında, örnek olarak Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığının eğer burada görevlilerinin bulunması

gerekiyorsa onların da bulunması veya ilgili bakanlık yetkililerinin bulunmasıyla birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkilileri dâhil olmak üzere bizim Komisyon üyelerinin soracağı sorulara anında yanıt vermeleri ve bu doğrultuda sağlıklı bir denetimin yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bir diğer konu da bizim denetlediğimiz kurum, kuruluş ve şirketlerin yönetim kurullarının da buraya tam olarak gelmesini bekliyoruz. Hatta mümkünse 2021-2022 yılı denetim sürecinin içinde görev yapmış olan genel müdür, yönetim kurulu başkanı, genel müdür yardımcıları, yönetim kurulu üyelerinin de yine toplantılara dâhil edilmesini çok kıymetli görüyoruz.

Bu süreçte, bu denetim sürecinde Cumhuriyet Halk Partisinin grup sözcüsü olarak arkadaşlarım beni görevlendirdiler. Bu noktada ben tüm siyasi parti gruplarının buradaki temsilcisi milletvekili arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Vatandaşımızın vergileriyle oluşan hazinenin doğru kullanılıp kullanılmadığı, doğru yere harcanıp harcanmadığıyla ilgili olarak gerek kamu zararı yaratan gerek usulsüzlük içeren gerek yolsuzluk içeren gerekse de kamuda gelir kaybına neden olan uygulamaları tespit etmek ve Genel Kurula bunu tevdi etmek üzere çok kutsal bir görevimiz var. Bir denetim komisyonu olarak ümit ediyorum ki program dâhilinde bu görevimizin hep birlikte büyük bir arzuyla, konularımızı derinlikli bir şekilde araştırarak burada gereğini yerine getireceğiz.

Toplantıların nerede yapılacağı konusunda ilgili olarak yani kurumlarda mı veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde mi yapılacağıyla ilgili olarak da genel olarak Komisyon üyesi milletvekilleri birlikte değerlendirme yapıp karar veririz diye düşünüyorum.

Herkese Cumhuriyet Halk Partisi adına çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Evet, başkaca söz almak isteyen arkadaşımız, üyemiz yok.

Ben katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:15.53

